

- оцінка характеру та суттєвості впливу виявлених невідповідностей на інформацію, викладену у фінансовій звітності;
- повідомлення про наявність невідповідностей управлінському персоналу, а у випадках, передбачених чинним законодавством, – правоохоронним органам;
- модифікація аудиторського висновку шляхом його зміни на умовно-позитивний або негативний з детальним викладенням у пояснювальному параграфі обставин виникнення і змісту невідповідності діяльності клієнта вимогам законодавства та інших нормативних документів, впливу таких невідповідностей на фінансову звітність.

Таким чином, за результатами проведеного дослідження, можна зробити висновок про те, що оцінка відповідності діяльності суб'єкта господарювання вимогам законодавства та інших нормативних документів являє собою важливу складову аудиту фінансової звітності, оскільки недотримання зазначених вимог може негативно позначитися на змісті фінансової інформації. Адекватна оцінка причин, змісту і характеру впливу можливих невідповідностей сприятиме підвищенню якості виконання аудитором завдання з надання упевненості користувачам фінансової звітності.

Зважаючи на викладене, актуалізуються такі напрямки подальших досліджень, як визначення впливу оцінювання відповідності діяльності суб'єктів господарювання вимогам законодавства та інших нормативних документів на такі аспекти аудиту, як рівень суттєвості інформації та величину аудиторського ризику, обсяг і надійність отриманих аудиторських доказів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements. 2010 Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.ifac.org/publications/international-auditing-and-assurance-standards-board/handbooks>.
2. Никонович М.О. Організація і методика аудиту: навч. посіб. / М.О. Никонович, К.О. Редько, О.А. Юр'єва; за ред. Є.В. Мниха. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 472 с.
3. Редько О.Ю. Аудит в Україні. Морфологія: [монографія] / О.Ю. Редько. – К.: ДП Інформаційно-аналітичне агентство, 2008. – 493 с.

УДК 657.2.016.1:640.4: 339.972

ВПЛИВ ДЕФІНІЦІЙ ТА КЛАСИФІКАЦІЙ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Корягін М.В., к.е.н., доцент,
Черній М.Я., аспірант
Львівська комерційна академія

Исследована суть ресторанного хозяйства, его основных составляющих в системе национальных и международных классификаций как основа для правильного построения учета и контроля на предприятиях этого вида деятельности. Установлена необходимость совершенствования терминологии, разработаны соответствующие рекомендации.

Ключевые слова: организация учета и контроля, дефиниции, классификации, ресторанное хозяйство, общественное питание, рестораны.

The essence of restaurant industry, its main components in the system of national and international classifications as the basis for proper construction of accounting and control at enterprises of this kind of activity is investigated. The need to improve the terminology is determined, appropriate recommendations are developed.

Key words: accounting and control organization, definitions, classifications, restaurant industry, public catering, restaurants.

Ресторанний бізнес в Україні є однією з найважливіших складових індустрії харчування, відпочинку і гостинності. Успішність його ведення, як і будь-якого іншого виду діяльності, залежить від досконалості й ефективності законодавчого забезпечення, стабільності політичного, економічного середовища в країні, визначення її місця в системі міжнародних відносин.

Світовим банком і Міжнародною фінансовою корпорацією було складено рейтинг легкості ведення бізнесу Doing Business-2011. Із 183 країн світу Україна зайняла 145 позицію, опинившись між Сирією і Гамбією. При цьому за критерієм оцінки системи оподаткування – 181 місце, отримання дозволів – 179, реєстрації бізнесу – 118, захисту інтересів інвесторів – 109, ін. Варто відзначити, що це найгірший після Узбекистану показник бізнес-клімату серед пострадянських країн. На думку експертів, е наступному році Україна може піднятися у рейтингу, але несуттєво [18].

Таким чином, можемо говорити про відсутність в Україні сприятливих умов для здійснення господарської діяльності і таку ж перспективу в найближчому майбутньому. Для того щоб виправити ситуацію, необхідно, в першу чергу, удосконалити систему нормативного забезпечення, привести її у відповідність до стандартів розвинених країн світу, у тому числі щодо організації та методики обліку і контролю на підприємствах ресторанного господарства. При цьому, на нашу думку, починати треба з вивчення дефініцій та класифікацій понять, оскільки їх узгодження, вибір, а також однозначне застосування на практиці дозволять підприємствам цього виду діяльності уникнути ряду помилок при організації систем обліку і контролю.

Діяльність закладів ресторанного господарства була і залишається об'єктом особливої уваги науковців. Як приклад можна навести дослідження, викладені в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, серед них: А.О. Аветисова, Н.Н. Калькова, Г.Т. П'ятницька, Д. Кейган, Ф. Котлер, У. Руделіус, інші. Щодо організації та методики обліку й контролю на підприємствах ресторанного господарства, вагомими є праці таких науковців: В.І. Волинець, Ж.О. Золотар, Т.В. Калайтан, В.В. Новодворська, Р.Л. Хом'як. Однак, на нашу думку, питання визначення змісту та відповідності термінів, понять, окремих положень та нормативних документів, що безпосередньо впливають на організацію та методику обліку й контролю на підприємствах ресторанного господарства, загалом висвітлені у них недостатньо і потребують додаткового вивчення.

Метою роботи є дослідження, з урахуванням зарубіжного досвіду, термінології у сфері ресторанного господарства та її змін у зв'язку із запровадженням міжнародної Класифікації видів економічної діяльності в рамках національного законодавства, встановлення доцільності використання тих чи інших понять, розробка рекомендацій для оптимізації діяльності підприємств ресторанного господарства, у тому числі організації та методики обліку й контролю.

Виклад основного матеріалу. Правильна та ефективна організація системи обліку і контролю на підприємствах, у тому числі ресторанного господарства, визначення правил організації обліку і контролю у загальнодержавних нормативних документах неможливі без повного розуміння сутності та видів діяльності суб'єктів господарювання, їх специфіки, особливостей. Важливим при цьому є врахування зарубіжного досвіду, що, з одного боку, дає можливість використати вже готові кращі розробки, а з другого – пришвидшити інтеграційні процеси.

У зв'язку із поглибленням інтеграції України до світового економічного простору широкого застосування набуває міжнародна термінологія. У 2004 році відповідно до вимог національних ДСТУ 3862-99 «Ресторанне господарство. Терміни та визначення», ДСТУ 4281:2004 «Установи ресторанного господарства. Класифікація» [4, 5] поняття «громадське харчування» було замінене на «ресторанне господарство». Слід зазначити, що такі зміни не були послідовними і торкнулись не усіх нормативних документів, без виправлень діють: Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [13], Санітарні правила для підприємств громадського харчування [15], Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України [10], інші.

Що стосується самого терміна «ресторанне господарство», очевидно, він походить від слова «ресторан» (від франц. «restaurant» – укріплювальний, відновлювальний). Як тип закладу ресторан характеризується високим рівнем комфорту, матеріально-технічного оснащення, кваліфікації працівників, широким асортиментом страв складного приготування, підвищеним рівнем обслуговування у поєднанні з організацією дозвілля споживачів.

Говорячи про термінологію, що використовується у сфері ресторанного господарства, необхідно, на нашу думку, розглянути суть понять «підприємство» і «заклад». У чинному законодавстві вони вживаються як синоніми, слова, що можуть замінити один одного, – «заклад (підприємство) ресторанного господарства».

Нормативні документи вищого рівня, зокрема Господарський кодекс [3], дають чітко визначення лише «підприємства» як самостійного суб'єкта господарювання, створеного компетентним органом державної влади або органом місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності. Термін «заклад» зазначені документи (як і жодні нормативні) не тлумачать окремо, лише у контексті «організація, установа, заклад», хоча у них йдеться про «за-

клад соціального забезпечення», «навчальний заклад» тощо. Згідно з тлумачним словником [1] заклад – це установа з певним штатом службовців і адміністрацією, що працюють в якій-небудь галузі освіти, науки, культури і т. ін.

Зв'язки між категоріями «організація», «установа», «заклад», «підприємство» можна простежити на рис. 1 [2]. Найбільш загальним із них є організація – це визначено Законом України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» [13]. Про належність установ до організацій-юридичних осіб свідчать саме визначення («установою є організація...»), а також те, що юридичні особи можуть створюватися у формі установ, про що йдеться у Цивільному кодексі [19]. Тут же знаходимо підтвердження зв'язку між організаціями-юридичними особами та підприємствами – «господарські організації – юридичні особи, державні, комунальні та інші підприємства...».

Якщо розглядати зв'язок між установами (закладами) і підприємствами, це поняття різних галузей права – відповідно господарського і цивільного. Проте установи, які здійснюють господарську діяльність (виготовляють та реалізують продукцію, надають послуги вартісного характеру, що мають цінову визначеність), є підприємствами.

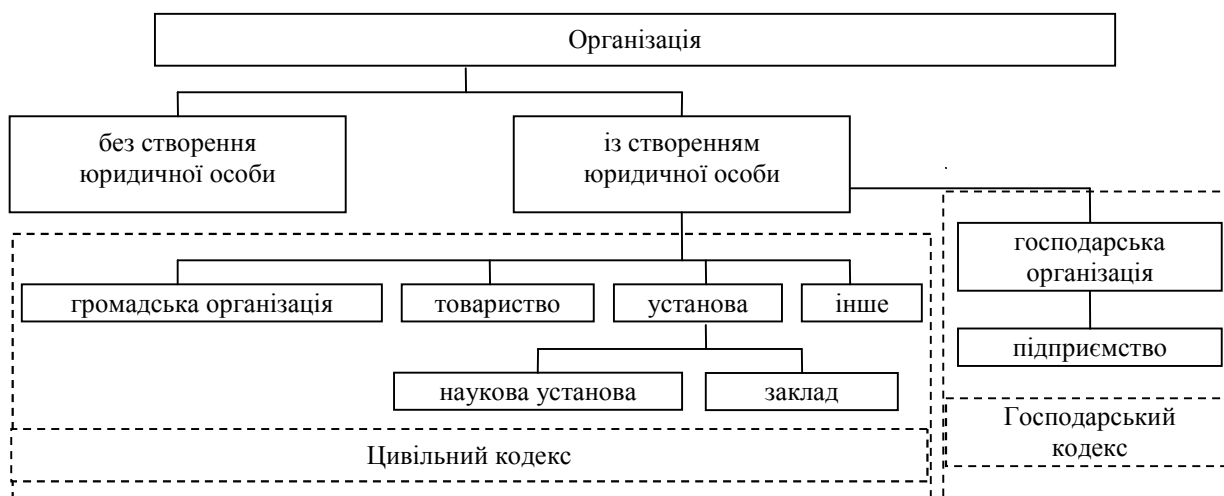

Рис. 1. Терміни «заклад» та «підприємство» в системі цивільного і господарського права

Повернемося до особливостей ресторанного господарства. Тут закладами є організаційно-структурні одиниці у сфері ресторанного господарства, які здійснюють виробничо-торговельну діяльність, організують споживання продукції власного виробництва і закупних товарів, можуть організувати дозвілля споживачів [12], інакше кажучи, здійснюють господарську діяльність, і їх можна було б вважати підприємствами, якби мова йшла тільки про юридичних осіб (рис. 2).

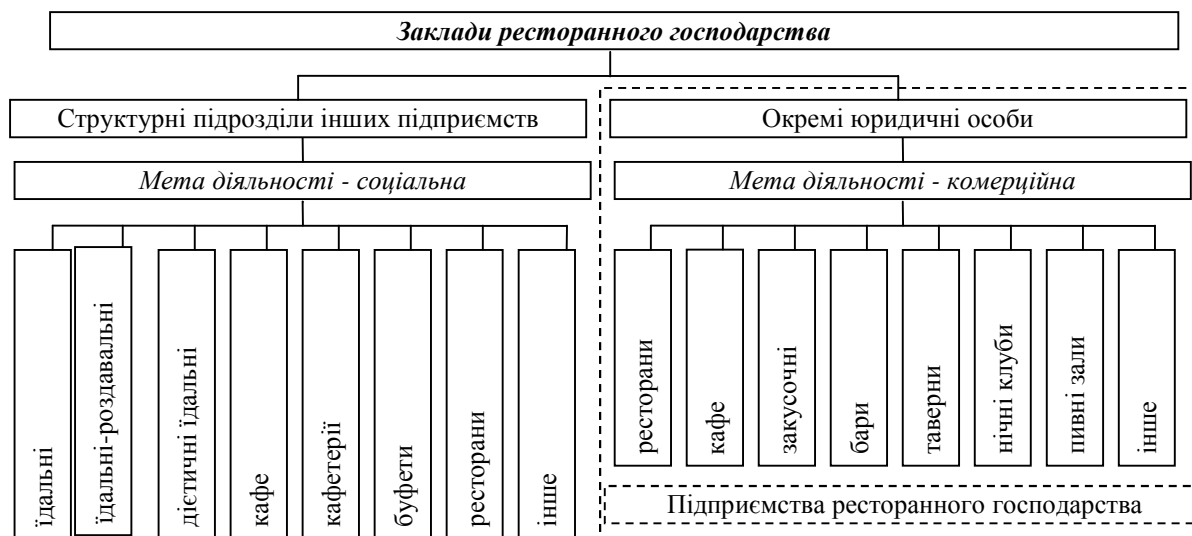

Рис. 2. Терміни «заклад» та «підприємство» в законодавчому регулюванні ресторанного господарства

Що стосується підприємства ресторанного господарства, відповідно до Правил № 219, – це заклад (сукупність закладів), який є самостійним статутним суб'єктом господарювання, має права юридичної особи і здійснює свою діяльність з метою одержання прибутку. Відмінність цього визначення із наведеним у Господарському кодексі (підприємства можуть створюватись як для здійснення підприємництва, так і для некомерційної господарської діяльності) полягає в обмеженні мети діяльності тільки як комерційної, що зумовлено специфікою самого виду діяльності.

В Інструкції щодо заповнення форм державних статистичних спостережень стосовно торгової мережі та мережі ресторанного господарства [7], Основних правилах роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України зустрічаємо поняття «об'єкт ресторанного господарства», яким є місцева одиниця (структурний підрозділ) суб'єкта господарювання, у якій здійснюється продаж споживчих товарів безпосередньо населенню для особистого споживання. Отже, під закладами в ресторанному господарстві фактично розуміються об'єкти, які кваліфіковано надають послуги з харчування, і діяльність яких не прив'язана до юридичної основи. Можемо стверджувати про тотожність закладу ресторанного господарства із об'єктом, але не з підприємством. Ці поняття лише взаємопов'язані – заклад є ширшим по суті (передбачає і комерційну, і некомерційну діяльність), а підприємство – масштабнішим (може об'єднувати під назвою однієї юридичної особи декілька об'єктів).

Відповідно до чинного законодавства України, зокрема Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства, ресторанне господарство як вид економічної діяльності суб'єктів господарської діяльності полягає у наданні **послуг** відносно задоволення потреб споживачів у харчуванні з організуванням дозвілля або без нього. У той же час в роз'ясненні суті закладу ресторанного господарства (подано вище) йдеться про **виробничо-торговельну** діяльність, організацію **споживання** і дозвілля. Тож яким чином співвідносяться ці визначення?

З точки зору економічної теорії, послуга – це цілеспрямована дія економічного змісту, результати якої відображаються у корисному ефекті, особливий споживній вартості та проявляються як задоволення конкретної потреби людини. Особливістю послуги є збіг у часі та в просторі процесів виробництва, реалізації і споживання її споживної вартості. Отже, послуга є поняттям, що включає в себе усі процеси розширеного відтворення.

Діяльність закладів ресторанного господарства зводиться до виконання трьох взаємопов'язаних функцій – виробництва кулінарної продукції, її реалізації та організації споживання. Враховуючи вищевказане, у сукупності це і є послуга з харчування. Окремого її визначення в українському законодавстві немає (як, наприклад, у російському – «услуга питания»), зустрічаємо лише послуги, щоправда, громадського харчування – результат діяльності підприємств та громадян-підприємців з задоволення потреб споживача в харчуванні та проведенні дозвілля [11].

Таким чином, роз'яснення суті ресторанного господарства та закладів ресторанного господарства фактично несуть однакову інформацію. Відмінність полягає у тому, що перше вказує на надання послуг як основну мету діяльності вказаних об'єктів, і пояснюється існуванням до недавнього часу в Україні двох систем класифікацій: традиційної – галузей народного господарства (до 2009 року) [6] і міжнародної – видів економічної діяльності (діє) [8]. Відповідно до першої усі галузі відносили до виробничої або невиробничої сфери, а до другої – види діяльності поділяють на видобувні, обробні і такі, що надають послуги. В результаті, визначення виду привели у відповідність до прийнятих змін, а закладів – ні. Ми пропонуємо якнайшвидше його доопрацювати і чітко описати поняття «послуга з харчування».

Із запровадженням КВЕД ресторанне господарство об'єднали із готельним під єдиною назвою секції Н «Готелі і ресторани» (табл. 1) [16].

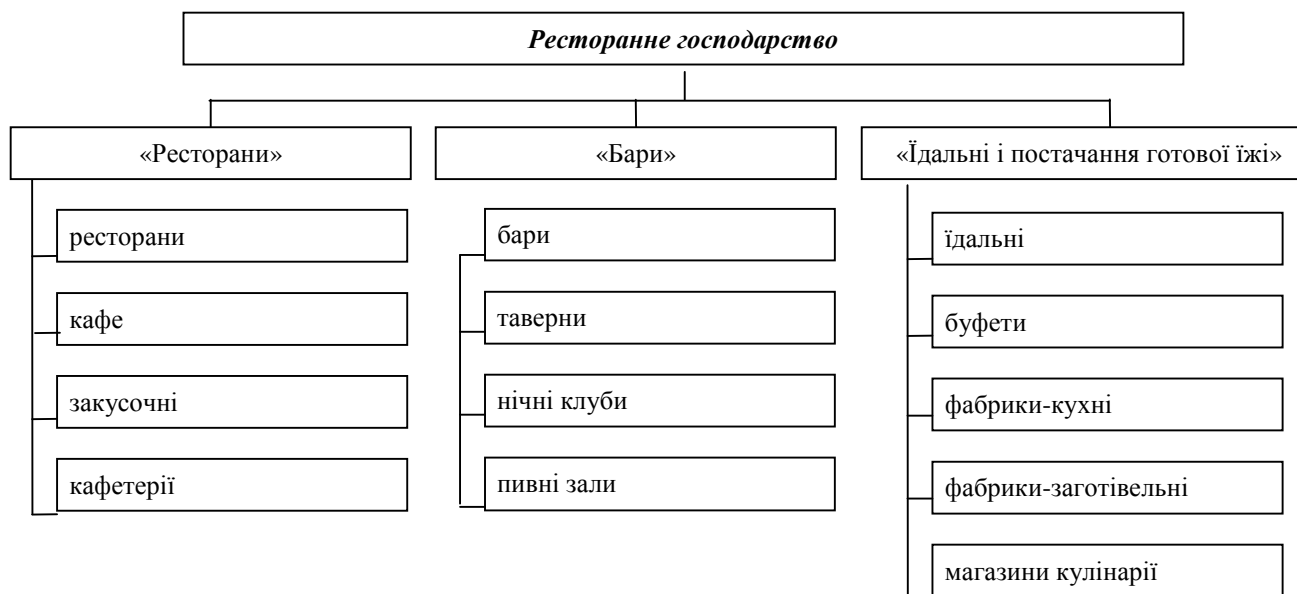
Таблиця 1

**Зведена таблиця видів економічної діяльності згідно з класифікаціями
УКВЕД-ОКВЭД-NACE-ISIC**

Види економічної діяльності згідно з класифікацією України (КВЕД)	Види економічної діяльності згідно з класифікацією Росії (ОКВЭД)	Види економічної діяльності згідно з класифікацією ЄС (NACE)	Види економічної діяльності згідно з класифікацією ООН (ISIC)
Готелі і ресторани	Гостиницы и рестораны	Hotels and restaurants	Hotels and restaurants
Готелі	Гостиницы	Hotels	Hotels
55 Ресторани	55 Рестораны	55 Restaurants	552 Restaurants
55.3 Ресторани	55.3 Рестораны	55.3 Restaurants	552 Restaurants
55.4 Бари	55.4 Бары	55.4 Bars	552 Bars
55.5 Їдальні і поставчання готової їжі	55.5 Столовые и поставка продукции общественного питания	55.5 Canteens and catering	552 Canteens and catering

У ході дослідження нами вивчалась інформація про кількість та показники діяльності підприємств ресторанного господарства із різних статистичних збірників. Порівнюючи повноту і вичерпність наведених у них даних до та після впровадження КВЕД, варто відзначити, що останні мають більш узагальнений характер. Крім того, є випадки, коли інформація про діяльність готелів і ресторанів без жодного розподілу наводиться єдиними загальними цифрами. Такий підхід, на нашу думку, робить менш помітною роль ресторанного господарства як однієї із основних складових сфери послуг у формуванні валового продукту та не дає уявлення про його ефективність в цілому. У зв'язку із неправильним застосуванням класифікації на практиці, спричиненим об'єднанням інформації, ми пропонуємо все-таки виділяти вид діяльності «ресторанне господарство» серед інших, або, принаймні, забезпечити їх чітке розмежування у статистичній звітності.

Окреме питання постає відносно використання терміна «ресторанне господарство». Згідно з законодавством до ресторанного господарства відносять усі заклади колишнього «громадського харчування»: і ресторани класу «люкс», і звичайні їдальні, і забігайлівки низького рівня (рис. 3). Тобто змінилась лише назва виду діяльності на більш благозвучну, а проблеми, пов'язані з його провадженням, залишились.

Рис. 3. Типи закладів ресторанного господарства відповідно до національного законодавства в межах груп, визначених КВЕД

У процесі розвитку, формування цього виду діяльності фактично відбувся його поділ на два незалежні між собою. Зокрема, науковець А.О. Аветисова називає їх секторами соціального та комерційного харчування, що мають на меті відповідно виконання соціальних функцій в рамках розвитку держави та отримання прибутку. Якщо розглядати ресторанне господарство у такому ракурсі, діяльність закладів з харчування учнів, студентів, працівників підприємств, малозабезпечених верств населення відрізняється від інших, оскільки має важливіше призначення – забезпечення здоров'я населення – і повинна здійснюватись за державної підтримки. На сьогодні цей сектор перебуває у складному становищі і для виходу на якісно новий рівень потребує проведення продуманих ефективних дій, серйозніших від нівелювання назви.

Деякі науковці, серед яких Р.М. Краснощок, Н.В. Смірнова, вважають, що термін «ресторанне господарство» слід застосовувати для підприємств комерційного типу, а для некомерційних – залишити звичний «громадське харчування». Що стосується назви усього виду діяльності, тут думки вчених розходяться – існують пропозиції повернутись до «громадського харчування», залишити «ресторанне господарство», запровадити «заклади харчування», ін.

Ми проаналізували з цього приводу досвід зарубіжних країн: США, Англії, Росії, Білорусі. Тут поряд із використанням статистичного узагальнення «ресторани» для характеристики виду діяльності застосовують «catering», «общественное питание». Таку ж назву має окремо взятий соціальний сектор. А поняття «ресторанне господарство» («restaurant economy», «ресторанное хозяйство») застосовується для визначення лише комерційного сектора.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, ми пропонуємо наступне (рис. 4).

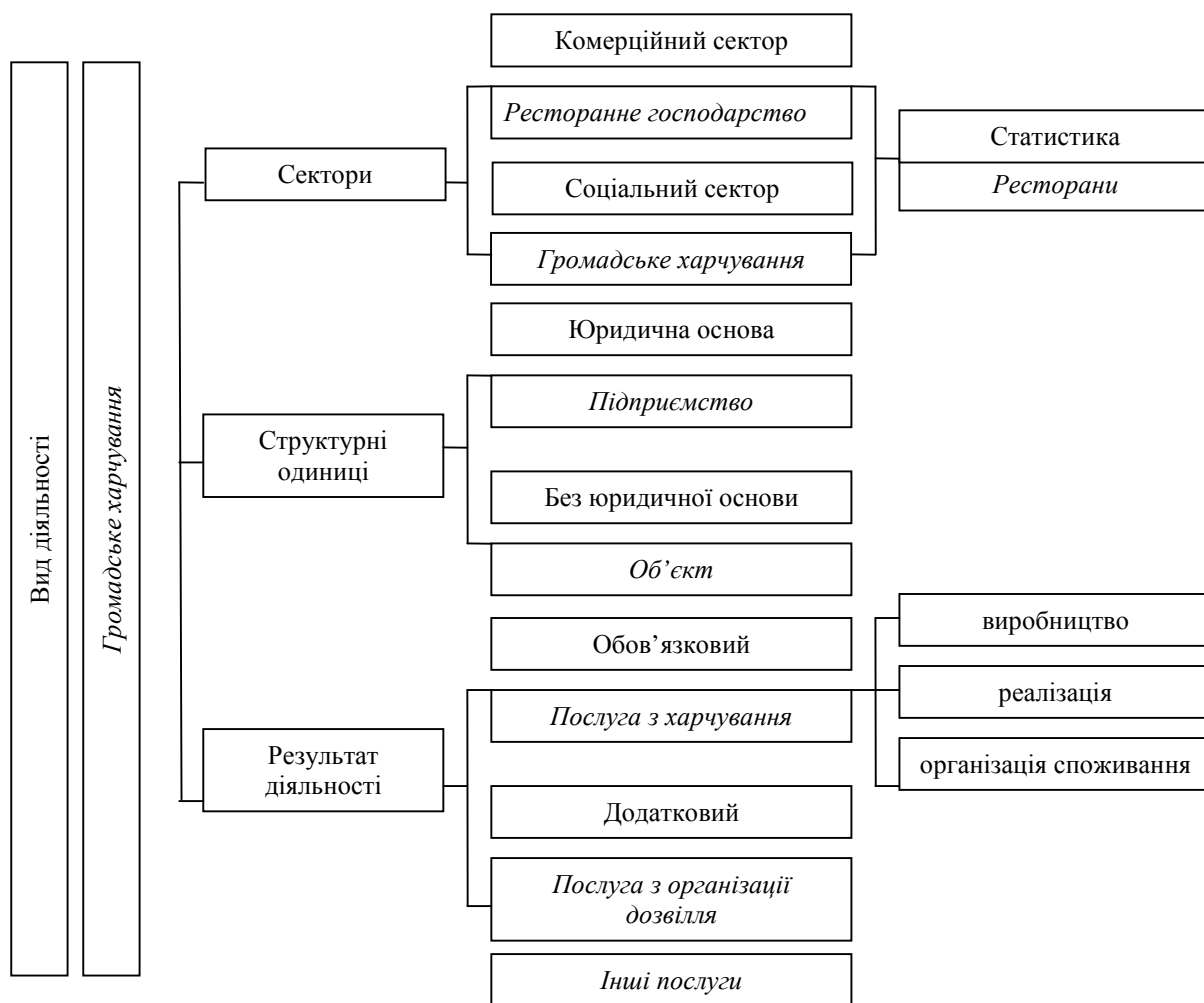

Рис. 4. Пропозиція щодо використання визначень у ресторанному господарстві

Висновки. На сучасному етапі розвитку суспільних відносин, коли в країні відбувається гармонізація національних стандартів діяльності з міжнародними, перегляду потребує професійна термінологія, у тому числі економічна. Тенденція до впровадження слів-запозичень не завжди має позитивний характер, це підтверджує розглянутий нами приклад заміни «громадського харчування» на «ресторанне господарство». Крім того, узгодження потребує термінологія, визначена суто українським законодавством. Це стосується зіставності понять окремих видів діяльності із загальноприйнятими, зокрема у сфері ресторанного господарства – це терміни «заклад», «підприємство», «об'єкт». За результатами дослідження було визначено, що вибір назв тих чи інших понять потрібно здійснювати, виходячи, в першу чергу, з їх сутності, правового тлумачення, особливостей сфери застосування, еволюції в традиційному національному середовищі, і лише потім – міжнародної практики. Адже їх узгодження та однозначне застосування на практиці дозволять підприємствам ресторанного господарства уникнути багатьох помилок при організації та здійсненні обліку і контролю.

Перспектива подальших досліджень полягає у вивченні впливу організаційно-технологічних особливостей діяльності закладів ресторанного господарства на побудову обліку і контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доповн.) / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
2. Гінзбург М.Д. Що таке підприємство, установа, організація, заклад, орган / М.Д. Гінзбург // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2006. – № 2. – С. 33–36.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=436-15>.
4. ДСТУ 3862-99 «Ресторанне господарство. Терміни та визначення»: Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 29 жовтня 2003 р. № 185 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.budinfo.org.ua/doc/1304440.jsp>.

5. ДСТУ 4281:2004 «Установи ресторанного господарства. Класифікація»: Наказ Держспоживстандарту України від 31 березня 2004 р. № 59 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3umf.com/doc/449/>.
6. Загальний Класифікатор "Галузі народного господарства України": Наказ Міністерства статистики України від 24.01.94 р. № 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.com/big/text/771/pg1.htm>.
7. Інструкція щодо заповнення форм державних статистичних спостережень стосовно торгової мережі та мережі ресторанного господарства: Наказ Держкомстату України від 24.10.2005 р. № 327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://212.26.146.91/doc/?code=z1350-05>.
8. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД) (ДК 009:2005): Наказ Держспоживстандарту України від 26.12.2005 р. № 375(v0375609-05) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=va375202-05>.
9. Краснощок Р.М. Ресторанне господарство як вид економічної діяльності // !. – 2007. – №1. – С. 35–39.
10. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України: Постанова правління Укоопспілки від 27 грудня 1993 р. № 200 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1032.4.0>.
11. Правила обов'язкової сертифікації послуг харчування: Наказ Держстандарту України від 27 січня 1999 р. № 37 (z0234-99) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1037.168.0>.
12. Правила роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 24.07.2002 р. № 219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1029.624.0>.
13. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 01.06.2000 р. № 1776-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=265/95-%C2%D0>.
14. Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності: Закон України від 01.12.2005 р. № 3164-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=3164-15>.
15. Санітарні правила для підприємств громадського харчування, включаючи кондитерські цехи і підприємства, що виробляють м'яке морозиво: Наказ Міністерства охорони здоров'я та Міністерства торгівлі СРСР від 19.03.91 р. №5777-91) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=p0001400-91>.
16. Сводная таблица видов экономической деятельности по классификаторам УКВЕД-ОКВЭД-NACE-ISIC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-tour.org/arhiv/ukved-okved-nace-isic.xls>.
17. Смірнова Н.В. Облік в ресторанному господарстві: організація і методика: Автореф. дис... к.е.н. – Нац. аграр. ун-т. – К., 2006. – 19 с.
18. Україна відстала від Гондурасу за легкістю ведення бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finance.tochka.net/ua/10292-ukraina-otstala-ot-gondurasa-po-legkosti-vedeniya-biznesa-infografika>.
19. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=435-15>.

УДК 657.92 (045)

ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ФОРМУЛЮВАННЯ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТОМ-БУХГАЛТЕРОМ

Разборська О.О., к.е.н., доцент
Ярова Ю.Ю.

Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського торговельно-економічного університету

В статті представлено изучение судебно-экспертной деятельности как системного явления, а также осуществлен анализ относительно процессов оценки экспертом-бухгалтером результатов исследования для принятия экспертного решения и дачи заключения.

Ключевые слова: *эксперт-бухгалтер, оценка, юридические доказательства, идентификационные задачи, экспертное решение.*

The paper presents the study of forensic and expert activity as a systemic phenomenon, as well as the analysis concerning the evaluation process of research results by an expert-accountant for decision-making and formulation of expert opinion.

Key words: *expert-accountant, evaluation, legal evidence, identification tasks, expert decision.*

Вступ. Найчастіше категорію оцінки в судовій експертизі тісно пов'язують з внутрішнім переконанням судового експерта. В процесі судово-експертної діяльності оцінюють речові докази, речови-